

Pametni interaktivni razgovor (SIT)
16. lipnja/juna 2021.

UKRAJINA

PRVA PRIMJENA IPSAS-A: NAUČENE LEKCIJE (UKRAJINSKO ISKUSTVO)

Liudmila HAPONENKO

*Direktorica Odjela za računovodstvenu metodologiju i regulatornu
potporu revizijskim aktivnostima, Ministarstvo financija Ukrajine*

KLJUČNI FAKTORI I RESURSI KOJI PRIDONOSE PROVEDBI REFORME RAČUNOVODSTVA U JAVNOM SEKTORU (PSA) U UKRAJINI

Politička potpora

Integriranost glavnih sustava PFM-a

Definiranje strategije reforme PSA-a i plana aktivnosti

Definiranje zadataka i pokazatelja njihove provedbe

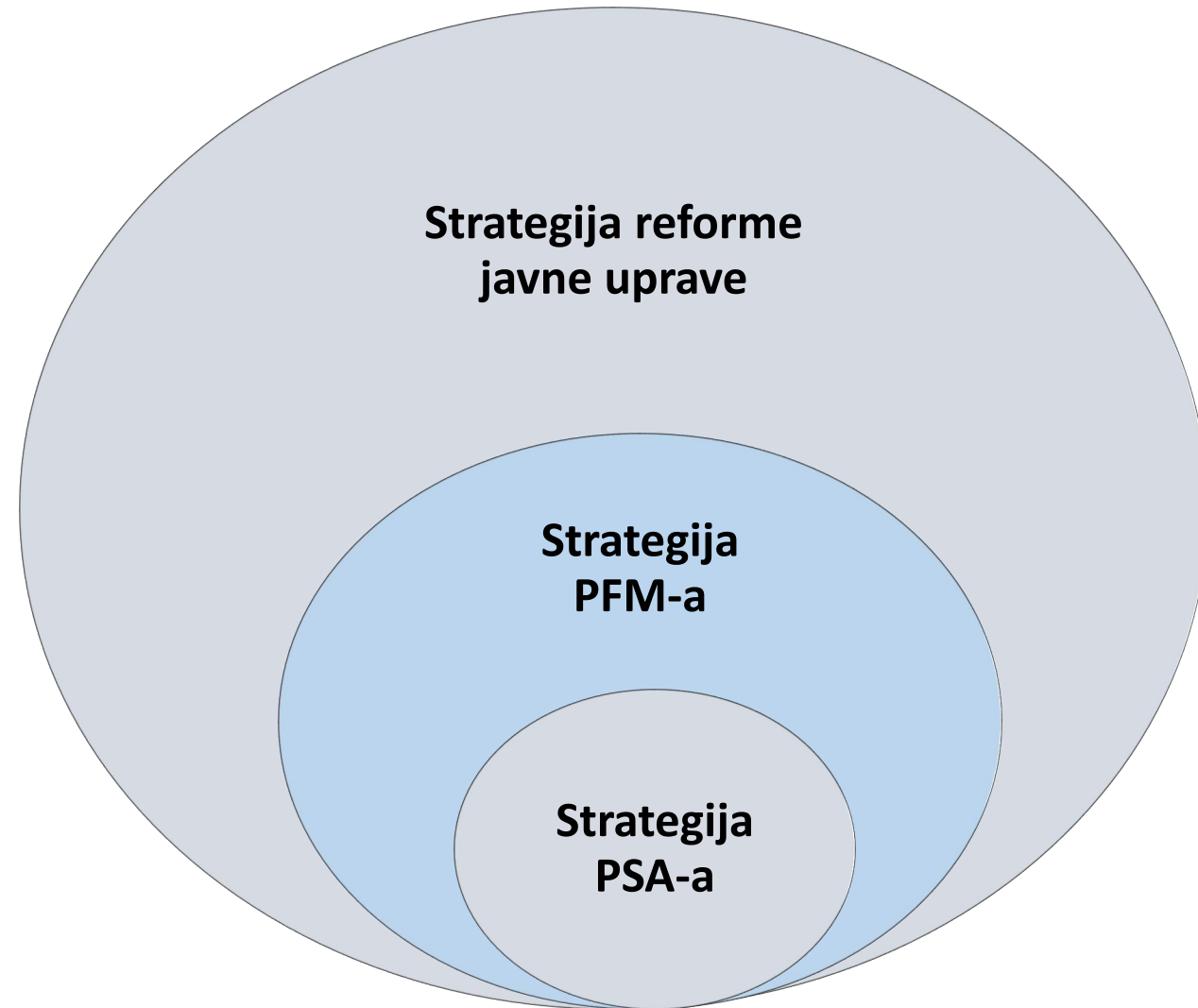
Definiranje financijskih, ljudskih i tehničkih resursa

Suradnja između ključnih interesnih strana

Politička potpora reformi i modernizaciji računovodstva u Ukrajini

Ukrajina provodi reformu upravljanja javnim financijama (PFM) u okviru strategije reforme javne uprave.

Ukrajina provodi reformu i modernizaciju računovodstvenog sustava temeljem odluka Vlade o reformi računovodstva u javnom sektoru, posebice temeljem Strategije modernizacije računovodstva u javnom sektoru za razdoblje 2007. – 2015. donesene u 2007., i Strategije modernizacije računovodstva i financijskog izvještavanja u javnom sektoru za razdoblje do 2025., koja je donesena u 2018.

SVRHA PROVEDBE REFORME PSA-A I PRIMJENE OBRAČUNSKE METODE U UKRAJINI

Glavni cilj reforme računovodstva u javnom sektoru je postizanje transparentnosti i pouzdanosti financijskih izvještaja o aktivnostima subjekata javnog sektora, kao i učinkovito upravljanje državnim financijskim resursima .

CILJEVI:

- stvaranje računovodstvenih informacija za kontinuiranu reformu i razvoj mehanizama financijskog upravljanja na državnoj i lokalnoj razini za potrebe suradnje Ukrajine s međunarodnim organizacijama, financijskim institucijama, aktivnosti na deviznom i dioničkom tržištu
- osiguravanje otvorenosti i transparentnosti informacija o ekonomskom položaju računovodstvenih subjekata u proračunskoj domeni
- pravovremenost i točnost dobivenih pokazatelja financijskih informacija za brzo i učinkovito donošenje odluka u području financijskog upravljanja državnih i lokalnih tijela
- izgradnja računovodstvenog sustava za izvršenje proračuna, uzimajući u obzir potrebe financijskog upravljanja na državnoj i lokalnoj razini kako bi se osigurala učinkovitost proračunskih rashoda
- davanje konsolidiranih i pravovremenih informacija za potrebe srednjo- i dugoročnog planiranja proračuna, učinkovite kontrole namjenske upotrebe proračunskih sredstava .

Načini ostvarenja:

Razvoj jedinstvene metodologije računovodstva i izvještavanja za izvršenje proračuna i računovodstvo u proračunskim institucijama, usklađene s odredbama međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor (IPSAS-i), i uvođenje jedinstvenog integriranog sustava primarnog računovodstva.

Zakonodavni okvir za primjenu nacionalnih propisa (standarda) o PSA-u u Ukrajini

Zakonom o računovodstvu i financijskom izvještavanju u Ukrajini propisano je sljedeće:

- odluka o primjeni nacionalnih propisa (standarda) o računovodstvu u javnom sektoru u Ukrajini koji su razvijeni temeljem međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor (IPSAS-a)
- za uređivanje metodoloških pitanja računovodstva i financijskog izvještavanja odgovorno je središnje izvršno tijelo, koje osigurava razvoj i primjenu državne politike u području računovodstva (Ministarstvo financija)
- Riznica provodi konsolidaciju financijskih izvještaja o ukupnom stanju imovine i učinku subjekata javnog sektora i proračuna
- statistički i porezni izvještaji i druge vrste izvještavanja, koje koriste novčanu osnovu za mjerenje, izrađuju se na temelju računovodstvenih podataka.

Proračunski procesi uređeni su Zakonom o proračunu Ukrajine.

Nacionalni propisi (standardi) o računovodstvu u javnom sektoru

- Reforma računovodstva u javnom sektoru u Ukrajini temelji se na neizravnoj primjeni sustava IPSAS-a.
- U skladu sa Zakonom o proračunu, u nacionalnim standardima temeljenima na IPSAS-ima u obzir se uzimaju nacionalne računovodstvene prakse u javnom sektoru i ograničenja financijskih aktivnosti proračunskih institucija u Ukrajini.
- **Stupanj sukladnosti između nacionalnih propisa (standarda) o PSA-u i IPSAS-a**
- Stupanj sukladnosti između nacionalnih propisa (standarda) o PSA-u i IPSAS-a je dosta visok. U skladu s procjenom međunarodnih stručnjaka koja je provedena u okviru projekta Svjetske banke u 2018., u Ukrajini se potpuno ili djelomice primjenjuje 80 % međunarodnih standarda, koji su uvršteni u ukrajinski regulatorni okvir.

ANALIZA USKLAĐENOSTI S IPSAS-IMA U UKRAJINI: PODRUČJA SUKLADNOSTI

- ✓ Priznavanje imovine u računovodstvu
- ✓ Razvrstavanje (klasifikacija) imovine po analitičkim skupinama
- ✓ Određivanje primarnog troška
- ✓ Metode obračuna amortizacije
- ✓ Metode mjerenja prestanka priznavanja zaliha i mjerenja na kraju izvještajnog razdoblja
- ✓ Pristupi redefiniranju i smanjenju korisnosti
- ✓ Sastav financijskih izvještaja
- ✓ Određivanje i razvoj računovodstvene politike
- ✓ Iskazivanje učinaka fluktuacija deviznog tečaja u računovodstvu
- ✓ Priznavanje prihoda i rashoda
- ✓ Konsolidacija izvještaja

REZULTATI OSTVARENI U REFORMI PSA-A

Izrađeno 20 nacionalnih propisa (standarda) o računovodstvu u javnom sektoru na temelju međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor (IPSAS-a) i uvedene zasebne metodološke preporuke za njih

Razvijen jedinstven računski/kontni plan za računovodstvo u javnom sektoru, uzimajući u obzir proračunske klasifikacije, koji sadržava podračune iz kojih se za računovodstvo dobivaju informacije o izvršenju proračuna, upraviteljima proračunskih sredstava i fondovima obveznog državnog socijalnog i mirovinskog osiguranja, i uveden postupak za njegovu primjenu

Osiguran prijelaz upravitelja proračunskih sredstava i fondova obveznog državnog socijalnog i mirovinskog osiguranja prije usvajanja financijskog izvještavanja s cjelokupnim paketom nacionalnih propisa (standarda) o računovodstvu u javnom sektoru i novim oblicima financijskog izvještavanja

Uveden automatizirani sustav elektroničkog izvještavanja klijenata Riznice kao „e-Izvještavanje”

Osigurano konsolidirano financijsko izvještavanje o ukupnom stanju imovine i učinku subjekata javnog sektora i proračuna

Primjena računovodstvenih metoda u javnom sektoru

Državni i lokalni
proračuni

Tijela središnje
države

Fondovi socijalne
sigurnosti

Tijela lokalne
države

**Financijski izvještaji –
NOVČANA OSNOVA**

Za određene transakcije
(iskazivanje javnog duga, obaveze
upravitelja proračunskih sredstava)

koristi se
obračunska računovodstvena
metoda

**Proračunsko izvještavanje –
NOVČANA OSNOVA**

**Financijski izvještaji –
OBRAČUNSKA OSNOVA**

**Proračunsko izvještavanje –
NOVČANA OSNOVA s elementima
obračunske osnove**

**Financijski izvještaji –
OBRAČUNSKA OSNOVA**

**Izveštavanje o fondovima –
NOVČANA OSNOVA s elementima
obračunske osnove**

**Financijski izvještaji –
OBRAČUNSKA OSNOVA**

**Proračunsko izvještavanje –
NOVČANA OSNOVA s elementima
obračunske osnove**

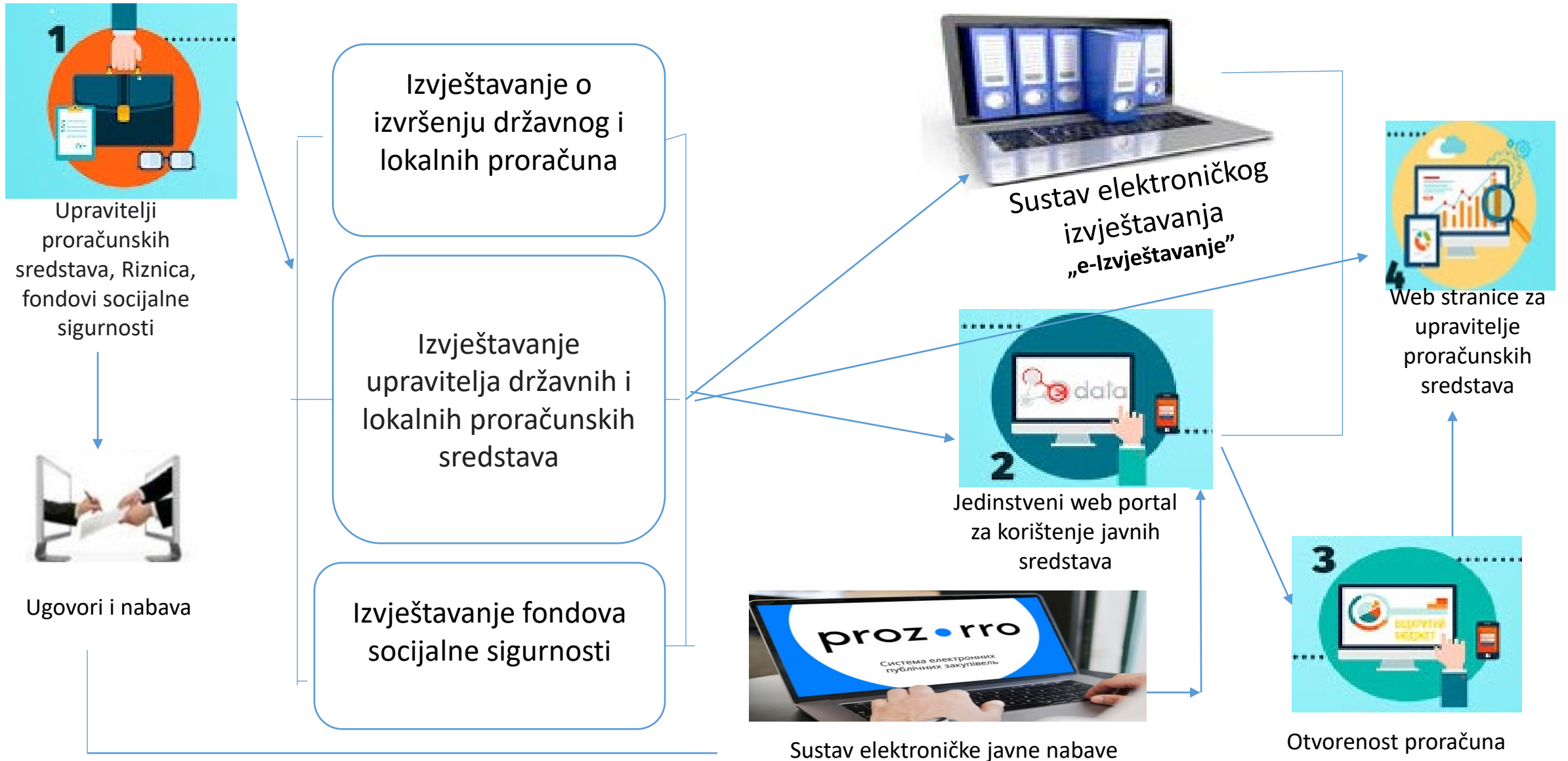
Povezanost reforme PSA-a i sustava financijskog upravljanja

Računski/kontni plan za računovodstvo u javnom sektoru

koriste subjekti javnog sektora, posebice upravitelji proračunskih sredstava (u Ukrajini ima 11 073 upravitelja državnih proračunskih sredstava i 38 540 upravitelja lokalnih proračuna), Državna riznica i fondovi socijalne sigurnosti

- Računski/kontni plan za računovodstvo u javnom sektoru razvijen na temelju proračunskih klasifikacija prihoda i rashoda s detaljnim informacijama o financijskoj imovini i obavezama
- Izrađene metodološke preporuke za usporedbu brojčanih oznaka u glavnim knjigama i proračunskim klasifikacijama
- Programi za generiranje podataka iz statističkih istraživanja integrirani s programima za financijsko izvještavanje
- Sustav plaćanja u riznici integriran sa sustavom elektroničke javne nabave (Prozorro)
- Financijske transakcije na jedinstvenom računu riznice objavljuju se u stvarnom vremenu putem jedinstvenog web portala za korištenje javnih sredstava (e-Podaci)
- Vlada je u 2021. donijela prvu Proračunsku deklaraciju za razdoblje 2022. – 2024., koja je osnova za srednjoročno planiranje proračuna

Integriranost između raznih funkcija i sustava PFM-a

Unaprjeđenje regulatorne osnove računovodstva i nastavak modernizacije regulatornog računovodstvenog sustava u skladu s IPSAS-ima kako bi se osigurala pouzdanost i unaprijedila usporedivost financijskih izvještaja

Unaprjeđenje računovodstvenog sustava, s pomoću kojeg se omogućuje izrada jedinstvenog metodološkog okvira za funkcioniranje računovodstvenog sustava proračunskih organizacija i izvršenje proračuna na raznim razinama

Modernizacija informacijskih sustava, s pomoću kojih će se omogućiti stvaranje jedinstvenog informacijskog prostora za integraciju računovodstvenih podataka javnog sektora Ukrajine

Sljedeći koraci u provedbi reforme PSA-a

Povećanje transparentnosti i kvalitete financijskog izvještavanja, osiguravanjem pristupa sviju kvalitetnom financijskom izvještavanju

Nadgradnja kvalifikacija računovođa i revizora u javnom sektoru (sustav mjera za razvoj mehanizma koji će sustavno ispuniti potrebe subjekata javnog sektora za kvalitetnim stručnjacima računovodstva s vještinama za primjenu konceptualnog okvira nacionalnih propisa (standarda) o PSA-u) i osiguranje optimalne ravnoteže između ovlasti i odgovornosti računovođa

Osiguravanje objavljivanja ključnih razlika između nacionalnih i međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor radi unaprjeđenja ocjene u PEFA-inoj procjeni „PI-29 godišnji financijski izvještaji”

e-Učenje

Glavni smjerovi profesionalnog razvoja računovodstvenih zaposlenika u Ukrajini za uspješnu provedbu reforme PSA-a

- ✓ Osposobljavanje rukovoditelja u subjektima javnog sektora o **osnovnim odredbama novog konceptualnog okvira računovodstva u javnom sektoru**
- ✓ **Unaprjeđenje vještina** stručnjaka u računovodstvenim službama u subjektima javnog sektora
- ✓ Razvoj **vještina rukovoditelja za donošenje odluka** u kontekstu alternativnih računovodstvenih metoda
- ✓ Razvoj vještina za **pripremu i prezentiranje računovodstvenih izvještaja** subjekata javnog sektora, uzimajući u obzir odredbe novog konceptualnog okvira
- ✓ Provođenje osposobljavanja za **razvoj vještina potrebnih za prikupljanje informacija** radi učinkovitog donošenja rukovoditeljskih odluka

RIZICI neplanske primjene KONCEPTUALNOG OKVIRA TEMELJEM OBRAČUNSKE OSNOVE

- Nedostatna korelacija između računovodstvenih podataka, srednjo- i drugoročnog planiranja proračuna i statističkog izvještavanja
- Nedostatno opravdanje potrebe za brzim i sveobuhvatnim uvođenjem standarda, koje ovisi o specifičnosti zemlje
- Nedostatno jasno razumijevanje interesnih strana o pozitivnom učinku ove metoda i transparentnoj slici mjera potrebnih za provedbu reforme

- Slaba komunikacija između ključnih agencija zaduženih za financijske, proračunske i porezne politike
- Manjak odgovarajućih kvalifikacija računovodstvenih zaposlenika za primjenu obračunske metode
- Direktna primjena novog sustava u praksi, bez provedbe pilot projekta, što dovodi do odbijanja u subjektima javnog sektora

Hvala vam za pažnju!

Linkovi:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text;>

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text;>

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text;>

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text;>

<https://www.mof.gov.ua/uk/accounting;>

<https://www.mof.gov.ua/uk/buhgalterskij-oblik-v-derzhavnij-sferi;>

<https://www.mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja>